

Verzonden: 22 november 2007
Onderwerp: Arkwarmingparty gecancelld!

Lieve mensen,

Voor sommigen komt dit bericht dubbel; sorry daarvoor.
En ook sorry voor wat er komen gaat: Het partijtje gaat niet door, zaterdag!
René is vanmiddag gevallen en heeft zijn bovenbeen gebroken en wordt morgen geopereerd. Een aantal dagen ligt hij dus in het ziekenhuis. Dat leek me niks, een partijtje zonder René, dus we moeten het uitstellen. Morgen weet ik meer, en dan lezen jullie ook weer verder van mij. Het gaat zeker een keer door, maar niet zaterdag.

Veel groeten,
Babs

Vandaag, een augustusdag in de Provence, is het eindelijk zover: onze Duitse vriend Peter gaat de Mont Ventoux op fietsen. Hij is al negenenvijftig, en wil het nog voor zijn zestigste gedaan hebben. Maar hij is ook tien kilo te zwaar, vindt hij zelf. Hij moet nog afvallen.

‘Ja, maar afvallen, dat komt er natuurlijk deze zomer niet meer van, Peter,’ zegt René, ‘dus wij brengen je, en we rijden de hele tijd met je mee in de *Manschaftswagen*. Daar mag je altijd in stappen als het niet meer gaat. Maar *today’s the day... there is no way back.*’

René gebruikt al zijn overtuigingskracht om Peter de berg op te krijgen. Vooral om van het gezeur af te zijn, overigens. Peter had er al de hele week hardop over lopen fantaseren.

We staan in de heldere ochtendzon bij de garage van zijn huis, wanneer Peter opeens een damesfiets ontwaart, de oude toerfiets van zijn tweede ex-vrouw. Blij met zijn ingeving begint hij te onderhandelen: 'Ja, ik ga de Mont Ventoux op, maar... jij gaat mee,' zegt hij, terwijl hij een wijsvinger in de richting van René priemt.

'Maar... er zit een slot op,' protesteert deze.

'Dat is helemaal niet erg, daar hebben we een slijptol voor.'

En volgens wat de heren al snel een goed oud-Hollands gebruik noemen, wordt de fiets ontdaan van zijn slot. Vervolgens worden de banden opgepompt en beide fietsen ingeladen in Peters auto.

'Maar ik ben volledig ongetraind!'

'Jij komt toch uit Holland? Daar fiets je iedere dag. En je bent jong en weegt veel minder dan ik. Je moet echt mee, anders doe ik het niet.'

'Nou, oké dan, als dat is wat er nodig is om jou die verdomde berg op te krijgen', zucht René, en schuift zijn zwarte petje wat naar achter.

Ik bestuur de Manschaftswagen, naast mij zit Mona, de dochter van Peter, en achterin vertelt Peter René welke van de drie routes zij nu gaan nemen. De langste, dus de gemakkelijkste. De reis door de uitgebloeide lavendelvelden duurt al ruim een uur, en het wordt lunchtijd. Mona heeft honger, en wij eigenlijk ook.

'Ik weet een heel goed sterrenrestaurant hier in de buurt, laten we daarheen gaan,' oppert Peter in zijn fietskleren.

'Ja!' roept Mona, die als puber toch allang weer genoeg had van het avontuur.

'Denk je dat we dan nog ooit de top bereiken vandaag?' vraagt René.

'Nou, nee. Rijd maar door,' klinkt het gelaten vanaf de achterbank.

Enmaal in het stadje aangekomen zien we een oplossing voor

de hongerklop: het is markt. We spreken af dat iedereen wat lekkers haalt en binnen een kwartier weer terug is bij de auto. Ik haal een zakmes en een plank, de rest komt met enorme hoeveelheden brood, worst, kaas, chocola, bessen, bananen, tomaten, augurken, water, melk en bier terug. De instant picknick is overvloedig en heerlijk. Maar daarna is het toch echt zover: de heren moeten de berg op. Met een diepe zucht pakken zij hun fietsen uit de auto en klimmen erop.

Langzaam rijden ze weg. Mona en ik richten de Manschaftswagen zo in dat we bij iedere stop water, bananen, chocola en druivensuiker bij de hand hebben. Als we de mannen voor de eerste keer inhalen, blijven we staan en vragen of ze al iets nodig hebben. Dat herhalen we eindeloos vaak en we juichen bij iedere bocht die ze om komen fietsen. Wij maken er een heel spektakel van nu de puberdochter door de lunch weer helemaal is opgeknapt. Het doet Peter zichtbaar goed dat René hem niet helemaal kan bijhouden. Er wordt veel gepauzeerd, gelopen met de fiets aan de hand op de steilste stukken, en onze heren worden voortdurend ingehaald door mannen met een spijkerpostuur in gladde pakjes, terwijl René met korte broek, T-shirt, petje en gympies volkomen uit de toon valt. Peter heeft natuurlijk wel zijn *Gelbes Trikot* aangetrokken voor de gelegenheid, maar het omspant zijn fikse buik.

Ze halen de top. De euforie is groot. Peter durft niet naar beneden te fietsen en verbiedt het René, die zich eigenlijk niets mooiers kan voorstellen dan keihard naar beneden zoeven. Maar de oude, veel te kleine damesfiets heeft geen goede remmen en ook Peters fiets wordt niet vertrouwd. Dan maar snel met de auto naar beneden voor een groot glas bier. En nog een. Op het terras aan de voet van de Ventoux, in de auto terug en eenmaal weer thuis wordt over niets anders gesproken dan deze fantastische beklimming. Dit meesterwerk dat nu dan toch eindelijk voltooid is. Petrarca wordt erbij gesleept, net als Eddy Merckx, en de grote lijn in de analyse is dat het de vriendschap is die Peter en René de

top heeft doen halen. Mona en ik beloven plechtig dat we nooit iemand zullen vertellen dat er ook aanzienlijke stukken *gescho-ben* zijn; gelopen met de fiets aan de hand.

René wil douchen en we gaan dus naar ons buurhuisje, maar niet zonder te beloven zo snel mogelijk weer terug te komen voor de biefstukken die vandaag verdiend zijn en die Peter over niet al te lange tijd in de pan gaat smijten. Terwijl ik in de keuken aan het rommelen ben met de resten van de leeftocht, klinkt uit de badkamer een gil. Een naakte René ligt op de grond.

‘Au, au, au! Ik heb kramp, ik heb hele gekke kramp. Dit heb ik nog nooit gevoeld. Hier, in mijn bovenbeen. Au! Doe wat!’

‘Wat moet ik doen?’

‘Help me!’

Tranen van pijn rollen over zijn wangen. Wat moet ik doen?

‘Geef me een kruik, dat helpt ook bij kuitkramp. Dat had ik vroeger altijd. Maar dat is dit niet. Dit is heel gek. Au!’

Zijn gezicht is van pijn vertrokken.

Ik vloek. ‘Was dan ook niet zomaar die berg op gegaan. Hier is een fles met warm water, we hebben geen kruik.’

Langzaam trekt de pijn weg. Ik laat het bad vollopen en help René erin. Ik was zijn haren en spoel hem af met warm water.

‘Ooooh. Mozes kriebel hé... Dit hoop ik echt nooit meer mee te maken.’

Mona komt ons halen voor het eten. Ze ziet een ingezepte René gekke bekken trekken in bad, en we krijgen alle drie de slappe lach. Een halfuur later is René aangekleed en Peters overwinningsroes is nog zo groot, dat we het voorval in de badkamer bijna vergeten. Ik denk: Een mens moet nu eenmaal niet onge-traind de berg op fietsen, laat staan op een veel te kleine, roestige damesfiets, en al helemaal niet als hij bijna vijftig is.

Verzonden: 24 november 2007
Onderwerp: Update René

Beste mensen,

Nu, er is iets meer duidelijkheid over het been van René, dat vanmiddag geopereerd is. Maar laat ik bij het begin beginnen: gistermiddag brachten René en Tibo ons oude schip weg naar zijn nieuwe ligplaats in Zaandam. Bij het afmeren waren zij beiden bezig op het achterdek, toen René zich verstpapte, ergens iets knapte, en hij neerviel op het dek. Helse pijnen, en met geen mogelijkheid kon hij daarvandaan. Tibo heeft heel adequaat meteen 112 gebeld, waarop de ambulance kwam en daarna de brandweer met een takelwagen, om René van het schip af te krijgen. Wat niet lukte. Uiteindelijk is hij dus door mensenhanden, lijdend en kermend, van het schip af gedragen, de ambulance in. In ziekenhuis Zaandam werd niet alleen een breuk boven in zijn dijbeen geconstateerd, maar ook een grote 'brosse' plek aan beide uiteinden van het bot (die toen naast elkaar zaten). Voor de medicus onder jullie: fibreuze dysplasie. Voor de leken: plaatselijke brossigheid, vaak maar in één bot, weinig aan te doen, oorzaak onbekend, maar zeker de oorzaak van de breuk en de val. René's zwakke plek heeft zich geopenbaard. En waarschijnlijk ook de reden van alle beenproblemen en pijn van het afgelopen jaar.

Uit de brief van de orthopeed aan de huisarts: 'Vandaag binnengebracht per ambulance: een erg pijnlijke man'.

Gisteravond hebben ze er een gewicht aan gehangen en René onder de morfine gezet. Vanochtend hebben chirurgen en orthopeden overlegd, en vanmiddag hebben ze (mijn reconstructie, want zoveel vertellen ze je niet) de stukken aan elkaar gezet, edelmetalen plaatjes eromheen/naast geschroefd, opgevuld met donorbot enzovoort, om er weer een beetje een been om op te staan van te maken. Ze zijn tweeënhalf uur bezig geweest en vanavond had hij veel pijn. Hij slaapt nu.

De komende vijf, zes dagen ligt hij zeker nog op de chirurgieafdeling van Medisch Centrum Zaandam. Eerst maar eens kijken hoe hij de nacht doorkomt. Maar ik houd jullie op de hoogte!

Veel groeten,
Babs

Mijn eigen verhaal begint twee maanden eerder dan de beklimming van de Ventoux. We zijn met onze goede vriendin Tineke naar Noord-Spanje afgereisd voor een weekje socratische gespreksvoering. Het is bloedheet in de Casa Rural, waarin we les krijgen, oefenen en slapen. 's Middags mogen we ons huiswerk naast het plaatselijke zwembad doen. René doet dan zijn middagdutje, liggend in het gras, Tineke en ik zitten tussen de duiken in het zwembad door braaf met pen en papier te werken. De oefeningen worden met de dag persoonlijker en eindigen met vragen over je eigen levensfilosofie. Tijdens de laatste oefening kom ik tot de wat deprimerende conclusie dat het leven geen beroep op mij doet, en dat me dat stoort. Tineke moet er hard om lachen.

Ik zit dan ook in een matte periode: Jink en Tibo, de zonen van René, zijn 'af' en het huis uit, ik heb een baan waarin ik mijn talenten naar mijn idee onvoldoende kwijt kan, mijn ouders liggen al jaren ernstig met elkaar in de clinch, het woonschip is veel te koud en het onderhoud eraan een molensteen om mijn nek. En dan natuurlijk het gegeven dat ik nu echt over de veertig ben en dus definitief afscheid heb moeten nemen van het idee dat ik ooit zelf kinderen zal krijgen.

Vele sprookjes waarschuwen voor het in vervulling gaan van je wensen. Nog geen week later, op weg naar het vliegveld van Barcelona, worden we gebeld door Marc.

‘Jullie moeten nu komen. Er is iets verschrikkelijks met de baby. Het hartje is niet goed.’

Onze vrienden Marc en Daan zijn voor de eerste keer in verwachting, vurig gewenst. Wat volgt zijn weken van praten, koken en huilen. Het kindje heeft geen kans op leven en zal dood geboren gaan worden. Ik borduur samen met Daan een lakentje om het kindje in te wikkelen, René en ik zijn erbij in het ziekenhuis, we slepen boodschappen hun huis in en nemen ze mee naar een last minute gehuurd chateau in de Bourgogne. Marc en ik wandelen, Daan legt een door mij meegenomen puzzel met daarop de deeltjesversneller van CERN, en René schrijft zijn schriftjes vol. Nadat we Marc en Daan op de trein terug naar Nederland hebben gezet, rijden René en ik door naar de Provence, waar Duitse Peter op ons wacht voor een week fietsen, eten en drinken. En voor de beklimming van de Mont Ventoux.

Opeens deed het leven wel een beroep op mij. De zorg voor onze vrienden vulde ik aan met het project ‘te bouwen ark’, nadat we een aantal malen onze neus hadden gestoten aan de raderen van de ruimtelijke-orderingsbureaucratie, die ons verbood een nieuw varend woonschip neer te leggen op onze unieke plek. Het ene schip was zeven centimeter te breed, het andere niet authentiek genoeg (want er was helemaal in stijl een erg mooie stuurhut op gelast). De derde hebben we uiteindelijk zelf afgezegd; het schip was weliswaar authentiek en viel binnen de maten, maar het was spuuglelijk en had niet de vereiste papieren om ermee te mogen varen. Dan maar een ark - een drijvend appartement - laten bouwen, met uitzicht, zonder onderhoud en goed geïsoleerd. Ik had daar om gevraagd voor mijn verjaardag, sinterklaas, voor kerst en oud en nieuw. René was uiteindelijk overstag gegaan en gaf zijn droom van een varend woonschip op. Hij werkte ook te hard en te vaak in de weekenden om geregeld met het schip te gaan varen, laat staan het te onderhouden. De opdracht voor het bouwen van een ark werd verstrekt.

Ik maakte me in alle drukte ook nog eens zorgen over René. Opeens had hij besloten zijn vijftigste verjaardag niet groots te vieren, hoewel hij het er al jaren over had gehad hoezeer hij dan zou uitpakken. Plotseling had hij er geen zin meer in. Geen goed teken. Het werd uiteindelijk een dinertje met een klein aantal vrienden. Ik verkeerde die avond overigens wel in opperste vrolijkheid, omdat ik die dag opeens gepromoveerd was van senior adviseur tot secretaris-directeur van het Haagse adviescollege waar ik werkte. Natuurlijk had ik daar wel op gesolliciteerd – ik wilde mijn ambities in ieder geval kenbaar maken –, maar het lag niet in de rede dat ik het zou worden. De raad had namelijk al een adjunct-directeur, en die leek de gedoodverfde kandidaat. Ik nam me voor de volgende ochtend toch echt even contact met hem op te nemen.

Onze vrienden raakten in het voorjaar van 2007 opnieuw in verwachting, ik moest vol aan de bak met mijn nieuwe baan – al gauw zonder adjunct –, en het project ‘Ark’ nam een vlucht. Ook René had het druk met zijn werk. We besloten dat ik projectleider ‘Ark’ zou worden, en René projectleider ‘Verkoop Schip’. Het lukte René nu eenmaal niet om veel enthousiasme op te brengen voor het kijken naar tegels, badkamers of keukens, handgreepjes, houtsoorten of lampen. Hij had zijn eisen al eerder op tafel gelegd en die werden uitgevoerd: over het dak kunnen lopen, aan de voorkant bij het raam een hoge vloer (vanwege het uitzicht) en verder in de ark de diepte in, want hoge plafonds waren een must.

Steeds vaker kwam het voor dat als we ‘s avonds een dvd lagen te kijken, zijn been opeens erg veel pijn deed. Ik rukte dan een kruik en paracetamol aan, en dan ging het meestal wel weer over. Maar soms bleef René op de bank liggen slapen, om mij niet te storen met zijn pijn.

Ik stuurde hem dus naar de dokter. Hij ging op de fiets, stapte even af voor een broodje onderweg, en viel kermend en gillend van de pijn op de grond. Huilend is hij naar zijn huisarts doorgefietst, die hem met een recept voor pijnstillers en een verwijzing

voor de orthopeed ('Amice, een meniscus?') in een taxi stopte. Toen ik thuiskwam, lag René bleek, droevig en uitgeput op de bank. Zoveel pijn had hij nog nooit gehad. Dit was nog weer veel erger geweest dan de zomer daarvoor, na de Mont Ventoux.

Maar hij knapte toch weer genoeg op om in de zomer opnieuw naar de Provence af te kunnen reizen voor een fietsvakantie met Peter. Geen gekke fratsen meer met hoge toppen, maar mooie tochten in de Voor-Alpen, langs wijngaarden en stille dorpjes. Als we omhooggingen, kwam ik op kop, René was de meester van de afdaling en Peter de snelste op de zeldzame platte stukken.

We kwamen aan op een verlaten dorpsplein met fontein, waar Peter een kroegje wist. Hij ging naar binnen om bier en fris te halen en kwam na een behoorlijk lange tijd grinnikend het terras op.

'Ik heb hier het centrum van het depressieve nihilisme ontdekt. Dat zit daar binnen. Er zitten daar twee bleke jongens die de wereld aanschouwd hebben en vervolgens bedachten: Wij gaan de wereld niet veranderen. Echt niet. Noch verbeteren. Nooit. Wij niet. Niks voor ons. Jullie moeten zo echt even zelf gaan kijken. Zo zuiver krijg je het zelden voorgeschoteld. Deze kroeg is het wereldhoofdkantoor van het nihilisme. Dat we dat zomaar gevonden hebben.'

We kregen gedrieën de slappe lach, zoals zo vaak die week.

Bij de beklimmingen fietste ik overigens niet altijd op kop. Soms bleef ik achter bij René, die last had van zijn been als hij hard moest trappen. Voor het humeur van Peter was dat bovendien ook beter.

De orthopeed zou die september een kijkoperatie gaan uitvoeren. René had krukken besteld en had ze over zijn schouder gelegd toen hij van de tramhalte naar het ziekenhuis liep.

'Een wonder, een wonder, de lamme kan weer lopen!' werd hem vrolijk toegeroepen door een jolige Amsterdammer. Een grap waar René nog dagen over na zat te grinniken.

In de wachtkamer zat Ruud Gullit, toch het ultieme bewijs dat we hier van doen hadden met een uitstekende orthooped. Helaas kon hij niet veel vinden. Ook niet bij de nacontrole: 'Ik heb gekeken en wat weggekrabd, een fiezeltje hier en een flintertje daar, maar de knie zag er eigenlijk prima uit.'

'Maar waarom heb ik dan nog steeds zo'n pijn boven mijn knie?'

'Tja, dat komt waarschijnlijk vanwege de band die we tijdens de kijkoperatie over uw dijbeen hebben gespannen. Dat kan wel eens hard aankomen.'

Moedeloos kwam René thuis.

Tibo, René's jongste zoon, had ondertussen last van zijn ogen gekregen. Hij was ermee naar de huisarts geweest, die het op onschuldige mouches volantes gooide en zei dat het wel met een weekje over zou zijn. Maar het ging niet over. Na drie weken ging Tibo naar een oogarts, die hem onmiddellijk doorverwees naar het AMC. Toen hij mij daarover belde, besloten wij elkaar bij het AMC te ontmoeten; ik was de enige die hij had kunnen bereiken en ik vond dat er iemand mee moest. René zat vast in Leusden, op zijn werk. Bij de simpelste test van Tibo's gezichtsvermogen kreeg ik al een zucht in mijn maag: zelfs de bovenste koeienletter kon hij met zijn rechteroog niet zien. Het gevolg van een netvliesloslating die veel te lang had geduurd. Oorzaak onbekend, maar ik dacht dat het kwam van een duik in het zwembad een paar maanden eerder, toen hij ook een scheurtje in zijn trommelvlies had opgelopen. Het AMC probeerde nog met een operatie zijn netvlies vast te vriezen, maar dat had geen enkel effect.

Algauw bleek dat het met zo'n oog geen zin had om zijn opleiding aan de Hogere Zeevaartschool af te maken. Terwijl Tibo net een stage had geregeld bij de Holland-Amerika Lijn in de Cariben! Hij besloot eerst maar eens weer snowboardles te gaan geven, die winter, en later te bedenken hoe het verder moest.